

၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မော်တော်ယာဉ်ဥပဒေ။

[၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥပဒေအမှတ် ၁၇။]

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ သည်၊ အောက်ပါ ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

အခန်း ၁။

• ကာချီး •

- ၁။ ။ (၁) ဤဥပဒေကို၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မော်တော်ယာဉ်ဥပဒေဟုခေါ်တွင်
 အမည်တိုနှင့်စတင် အာ
 ကာတည်ခြင်း။ စေရမည်။
- (၂) ဤဥပဒေသည်၊ အခန်း ၃ မှတပါးအစိုးရက
 အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် သတ်မှတ်သည့်နေ့ရက်တွင် စတင်
 အာဏာတည်ရမည်။
- (၃) အခန်း ၃ သည်၊ အစိုးရက အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် သီးခြားသတ်မှတ်သည့်
 နေ့ရက်တွင်စတင်အာဏာတည်ရမည်။

၂။ ။ ဤဥပဒေတွင် အခြားအဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရန်မလိုလျှင်—

- အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြချက်။ (က) “ မော်တော်ယာဉ် ” ဆိုသည်တွင် စက်အား
 ကိုဖြစ်စေ၊ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားကိုဖြစ်စေ၊ အားလုံး
 သော်လည်း၊ အချို့အဝက်မျှသော်လည်း၊ အသုံးပြု၍ လမ်းပေါ်တွင်
 မောင်းနှင်သွားလာသည့်၊ သို့မဟုတ် မောင်းနှင်သွားလာနိုင်သည့်
 ယာဉ်များပါဝင်သည်။
- (ခ) “ နောက်တွဲ ” ဆိုသည်မှာ၊ မော်တော်ယာဉ်ဖြင့်ဆွဲသည့်၊ သို့မဟုတ်
 ဆွဲရသည့် ယာဉ်တစ်ခုခုကိုဆိုလိုသည်။
- (ဂ) “ ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် ” ဆိုသည်မှာ၊ အခန်း ၄ အရအခွင့်ရအာ
 ကာပိုင်ကာ၊ သီးခြားဖော်ပြထားသည့်သူအား၊ မော်တော်ယာဉ်
 ကိုဖြစ်စေ၊ သီးခြားဖော်ပြထားသည့် အတန်းအစား၊ သို့မဟုတ်
 အမျိုးအစား တစ်ခုခုတွင်ပါဝင်သော မော်တော်ယာဉ်ကိုဖြစ်စေ၊
 မောင်းနှင်ခွင့်ပြုကာ ထုတ်ပေးသည့် စာတမ်းအမှတ်အသားကိုဆို
 လိုသည်။
- (ဃ) “ လိုင်စင်ထုတ်ပေးသည့်အာဏာပိုင် ” ဆိုသည်မှာ၊ ဤဥပဒေအရ ပြု
 သည့်နည်းဥပဒေများဖြင့်၊ အစိုးရကခန့်ထား၍၊ လိုင်စင်များထုတ်
 ပေးရန်အာဏာအပ်နှင်းထားသော အာဏာပိုင်ကိုဆိုလိုသည်။
- (င) “ မှတ်ပုံတင်သက်သေခံလက်မှတ် ” ဆိုသည်မှာ၊ မော်တော်ယာဉ်
 ကို၊ အခန်း ၂ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ၊ နည်းလမ်းတကျမှတ်
 ပုံတင်ပြီးကြောင်းဖြင့်၊ အခွင့်ရအာဏာပိုင်က ထုတ်ပေးသည့်
 သက်သေခံလက်မှတ်ကိုဆိုလိုသည်။

- (စ) “မှတ်ပုံတင်အာဏာပိုင်” ဆိုသည်မှာ၊ အခန်း ၂ အရ၊ မော်တော်ယာဉ်များ မှတ်ပုံတင်ရန်အာဏာအပ်နှင်းခြင်းခံရသည့် အာဏာပိုင်ကိုဆိုလိုသည်။
- (ဆ) “သတ်မှတ်သည်” ဆိုသည်မှာ၊ ဤဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေများဖြင့်သတ်မှတ်သည်ကိုဆိုလိုသည်။
- (ဇ) “ပြည်သူတို့ဆိုင်ရာနေရာ” ဆိုသည်မှာ၊ ဥဒဟိုသွားလာရာလမ်း၊ ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူတို့ဝင်ထွက်သွားလာပိုင်ခွင့်ရှိသောလမ်း၊ လမ်းသွယ်၊ လမ်းကြောင်း၊ သို့မဟုတ် အခြားနေရာတစ်ခုခုကိုဆိုလိုသည်။
- (ဈ) “လမ်းအသွားအလာအထိမ်းအမှတ်များ” ဆိုသည့်စကားရပ်တွင်၊ မော်တော်ယာဉ် မောင်းသူများအား၎င်း၊ လမ်းအသုံးပြုသော အခြားသူများအား၎င်း၊ လမ်းညွှန်ခြင်း၊ စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ကြီးကြပ်ခြင်းပြုရန် တီထွင်ထားသော အချက်ပြ၊ အထိမ်းအမှတ်၊ အမှတ်အသား၊ သို့မဟုတ် အခြားကိရိယာအားလုံး ပါဝင်သည်။
- (ည) “ပိုင်ရှင်” ဆိုသည့်စကားရပ်တွင်၊ မော်တော်ယာဉ် လက်ရှိဖြစ်သူသည်၊ အရွယ်မရောက်သေးသူဖြစ်လျှင်၊ အဆိုပါအရွယ်မရောက်သေးသူ၏ အုပ်ထိန်းသူ၊ ထို့ပြင် ငှားဝယ်သဘောတူ စာချုပ်အရ လက်ရှိထားသည့်မော်တော်ယာဉ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ ထိုသဘောတူစာချုပ်အရ၊ ထိုမော်တော်ယာဉ်လက်ရှိဖြစ်သူလည်း ပါဝင်သည်။

အခန်း ၂။

မော်တော်ယာဉ်များမှတ်ပုံတင်ခြင်း။

၃။ ။မည်သည့်မော်တော်ယာဉ်မဆို၊ ဤအခန်းနှင့်အညီမှတ်ပုံတင်မထားသော မှတ်ပုံတင်ရန်လိုအပ်ခြင်း။ မော်တော်ယာဉ် ဖြစ်လျှင်၎င်း၊ မှတ်ပုံတင်ထားပြီးနောက်၊ မှတ်ပုံတင်သက်သေခံလက်မှတ် ခေတ္တရပ်စဲ ထားသော၊ သို့မဟုတ် ဖျက်သိမ်းထားသော၊ သို့မဟုတ် သက်တမ်းကုန်ဆုံးပြီးသော၊ ထို့ပြင် မှတ်ပုံတင်သက်သေခံလက်မှတ်ကို၊ သတ်မှတ်သည့်နည်းလမ်းအတိုင်းပြသမထားသော မော်တော်ယာဉ်ဖြစ်လျှင်၎င်း၊ ထိုမော်တော်ယာဉ်ကို၊ ပြည်သူတို့ဆိုင်ရာနေရာတစ်ခုခုတွင်၊ မည်သူမျှမမောင်းနှင်ရ။ ထို့ပြင် ထိုမော်တော်ယာဉ်ပိုင်ရှင်တဦးဦးကလည်း၊ မမောင်းနှင်စေရ။ သို့မဟုတ် မောင်းနှင်ခွင့်မပြုရ။

၄။ ။(၁) မော်တော်ယာဉ်ပိုင်ရှင်သည်၊ မော်တော်ယာဉ်ကိုသတ်မှတ်သည့် ယာယီမှတ်ပုံတင်ခြင်း။ နည်းလမ်းအတိုင်း ယာယီမှတ်ပုံတင်ပေးရန်၎င်း၊ သတ်မှတ်သည့်နည်းလမ်းအတိုင်း၊ ယာယီမှတ်ပုံတင် သက်သေခံလက်မှတ်နှင့်ယာယီမှတ်ပုံတင်အမှတ်အသားထုတ်ပေးရန်၎င်း၊ မှတ်ပုံတင်အာဏာပိုင်တဦးဦးထံလျှောက်ထားနိုင်သည်။

(၂) ဤပုဒ်မအရပြုလုပ်သည့်မှတ်ပုံတင်ခြင်းမှာ၊ သုံးလဆက်မပိုသောကာလ အပိုင်းအခြားအတွက်သာအတည်ဖြစ်စေရမည်။ ထိုသို့မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို အသစ်တဖန် ပြုလုပ်ပိုင်ခွင့်မရှိစေရ။

၅။ ။မော်တော်ယာဉ်ဟူသရွေ့ကို၊ အခါခပ်သိမ်း မော်တော်ယာဉ်မောင်းသူ ထိရောက်စွာ ထိန်းနိုင်အောင် တည်ဆောက်၍ပြုပြင်ထား တည်ဆောက်မှုနှင့်၎င်း၊ ရှိရမည်။ ယင်းသို့ တည်ဆောက်၍ပြုပြင်မထားလျှင် မည်သူ့ ပြုပြင် ထားရှိမှုနှင့် ၎င်း၊ သို့မဟုတ် မည်သူတို့၏ တာဝန်ဖြစ်ရမည်ကို သတ်မှတ် သက်ဆိုင်သည့် ယေဘုယျ ပြဋ္ဌာန်းချက်။ ရမည်။

၆။ ။မည်သည့်မော်တော်ယာဉ်မဆို၊ စက်ချွတ်ယွင်းနေလျှင်ဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၅ ပါ လိုအပ်ချက်များနှင့်သော်၎င်း၊ ဤဥပဒေအရ ပြုသည့် မှတ်ပုံတင်ခွင့်မပြုခြင်း။ နည်းဥပဒေများပါ လိုအပ်ချက်များနှင့်သော်၎င်း၊ မည် ညွတ်လျှင်ဖြစ်စေ၊ လျှောက်ထားသူက၊ ထိုမော်တော်ယာဉ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ ယခင်က မှတ်ပုံတင်ခဲ့ဘူးသည့်အကြောင်းအရာများကိုဖော်ပြရန်ပျက်ကွက်လျှင်ဖြစ်စေ၊ မှတ်ပုံ တင်အာဏာပိုင်သည်၊ ထိုမော်တော်ယာဉ်ကို မှတ်ပုံတင်ခွင့်မပြုရ။

၇။ ။ဤအခန်းအရ၊ မှတ်ပုံတင်ထားသည့် မော်တော်ယာဉ် တခုခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ပိုင်ရှင်ပြောင်းလဲသည့်ကိစ္စတွင် သတ်မှတ်သည့် ဖိုင်ရှင်ပြောင်းလဲခြင်း။ အတိုင်းလိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

၈။ ။မည်သည့်မော်တော်ယာဉ်ပိုင်ရှင်မျှ၊ သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်းမှတစ်ပါး၊ သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင်အာဏာပိုင်၏ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ မော်တော်ယာဉ်တွင် မြောင်းလဲပြင်ဆင်ချက်။ ပြောင်းလဲပြင်ဆင်ခြင်းကိုမပြုရ။

၉။ ။မှတ်ပုံတင်အာဏာပိုင်၊သို့မဟုတ် အခြားသတ်မှတ်ထားသည့် အာဏာ ပိုင်သည်၊ မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်သက်သေခံလက်မှတ် မှတ်ပုံတင်ထားခြင်းကို ပိုင်သည်။ မှတ်ပုံတင်သည့် ကြောင်းခြင်းရာများအရ၊ သတ်မှတ် ခေတ္တရပ်စဲခြင်း။ သည့်နည်းလမ်းအတိုင်း ခေတ္တရပ်စဲနိုင်သည်။

၁၀။ ။မှတ်ပုံတင်အာဏာပိုင်သည်—
(က) မော်တော်ယာဉ်မှာ၊ ထာဝစဉ် သုံးမရနိုင်အောင် မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံ ဖြစ်နေလျှင်၊ သို့မဟုတ်
တင်ခြင်းကို မည်သည့်အခါ (ခ) မော်တော်ယာဉ်ကို၊ပြည်ထောင်စုပြန်မာနိုင်ငံပြင်ပ
ချက်သိမ်းချခြင်း။ သို့ ထာဝစဉ် ထုတ်ယူသွားလျှင်
မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို၊ သတ်မှတ်သည့်နည်းလမ်းအတိုင်း ဖျက်သိမ်း ရမည်။

၁၁။ ။မော်တော်ယာဉ်ကိုမှတ်ပုံတင်ခွင့်မပြု၍သော်၎င်း၊ကောင်းမွန်ကြောင်း
 အယူခံဝင်ခြင်း။ သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေး၍သော်၎င်း၊ ပုဒ်မ ၆ အရ
 ၁၀ အရ ခေတ္တရပ်စဲသည့်၊ သို့မဟုတ် ဖျက်သိမ်းသည့်အမိန့်ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ နစ်နာ
 သည့် မော်တော်ယာဉ်ပိုင်ရှင်တစ်ဦးဦးသည်၊ အဆိုပါ အမိန့်ချမှတ်သည့် အကြောင်း
 ကြားစာရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်းသုံးဆယ်အတွင်း၊ ထိုအမိန့်ကို သတ်မှတ်ထားသည့်
 အာဏာပိုင်ထံ အယူခံဝင်နိုင်သည်။

အခန်း ၃။

သူတပါးထိခိုက်မှုအန္တရာယ်အတွက် မော်တော်ယာဉ်များအာမခံထားခြင်း။

၁၂။ ။ခရီးသည်မှအပ မည်သူမျှ ဤအခန်းပါ လိုအပ်ချက်များအတိုင်း
 အာမခံထားဘဲ မော်
 တော်ယာဉ်ကို အသုံးပြု
 ရခြင်း။ ထားသော အာမခံပေါ်လစီ တည်ဆဲမရှိဘဲ မည်သည့်
 မော်တော်ယာဉ်ကိုမဆို ပြည်သူတို့ဆိုင်ရာနေရာတွင်အသုံး
 မပြုရ၊ သို့မဟုတ် အသုံးပြုခွင့်မပေးရ။

၁၃။ ။(၁) ဤအခန်းပါ လိုအပ်ချက်များနှင့် ညီညွတ်စေရန် အလို့ငှါ၊
 အာမခံပေါ်လစီမှာ—
 ပေါ်လစီများ အတွက်
 လိုအပ်ချက်များနှင့် တာ
 ဝန်ကန်သတ်ချက်များ။ (က) ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ ပြည်ထောင်စု အာမခံစံနှစ်အဖွဲ့
 အက်ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထားသောပြည်ထောင်စု
 အာမခံစံနှစ်အဖွဲ့က ထုတ်ပေးသည့် ပေါ်လစီ
 ဖြစ်စေရမည်။ ထို့ပြင်
 (ခ) မော်တော်ယာဉ် အသုံးပြုခြင်းကြောင့် တဦးတယောက်သောသူ
 သေဆုံးမှု၊ သို့မဟုတ် ကိုယ်ခန္ဓာဒဏ်ရာရမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍၊၎င်းတို့ကို
 အာမခံသည့် ပေါ်လစီဖြစ်စေရမည်။
 (၂) တည်ဆဲ အခြား တရားဥပဒေ တခုခုတွင် မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ၊
 ပြည်ထောင်စုအာမခံစံနှစ်အဖွဲ့မှာ၊ ထိုပေါ်လစီတွင် အကျုံးဝင်သည့် သဘော သက်
 ရောက်သောတာဝန်တခုခုအတွက် ငွေပေးလျော်ရန် ဟာဝန်ရှိစေရမည်။

၁၄။ ။တည်ဆဲ သေတမ်းစာ အတည်ပြုမှုနှင့်၎င်း၊အမွေထိန်းမှုနှင့်၎င်း၊သက်
 ဆိုင်သည့်တည်ဆဲအခြားတရားဥပဒေတခုခုတွင် မည်သို့ပင်
 တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့် ပေါ်
 တွင် သေဆုံးမှုအကျိုးသက်
 ရောက်ခြင်း။ ပါရှိစေကာမူ၊ အာမခံထားသူသည်၊ ဤအခန်းပါ ပြဋ္ဌာန်း
 ချက်များအရ ရဆိုက်ခွင့်တောင်းဆိုမှု ဖြစ်ပေါ်စေသည့်
 အဖြစ်အပျက် တခုခုဖြစ်ပျက်ပြီးနောက်သေဆုံးလျှင်၊ ထိုသူ
 သေဆုံးခြင်းမှာ၊ ထိုသူပိုင်ပစ္စည်းပေါ်တွင်သော်၎င်း၊ ပြည်ထောင်စု အာမခံစံနှစ်အဖွဲ့
 ပေါ်တွင်သော်၎င်း၊ အဆိုပါအဖြစ်အပျက်မှ ဖြစ်ပေါ်လာသော တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်
 ဆက်လက်တည်ရှိနေသည်ကို တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်းမရှိစေရ။

အခန်း ၄။

မော်တော်ယာဉ် မောင်းသူများအား လိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်း။

၁၅။ ။(၁) မည်သူမျှ သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း မိမိအားထုတ်
ပေးထားသည့် နိုင်ငံသော ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် လက်ရှိ
ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် လို မထားလျှင်၊ မော်တော်ယာဉ်ကို၊ ပြည်သူတို့ဆိုင်ရာနေရာ
အပ်ခြင်း။ တခုခုတွင်မမောင်းနှင်ရ။ ထို့ပြင်မည်သည့်မော်တော်ယာဉ်
ပိုင်ရှင်၊ သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းသူမျှ၊ ထိုမော်တော်ယာဉ်ကို၊ ထိုသို့ လိုင်စင်ထုတ်ပေး
မထားသည့်သူတဦးဦးအား၊ မမောင်းနှင်စေရ။ သို့မဟုတ်မောင်းနှင်ရန်ခွင့်မပြုရ။

(၂) အစိုးရသည်၊ မော်တော်ယာဉ်အမောင်းသင်သူအား၊ ပုဒ်မခွဲ(၁)နှင့်
မသက်ဆိုင်စေရန် စည်းကမ်းချက်များသတ်မှတ်နိုင်သည်။

၁၆။ ။(၁) လိုင်စင်ထုတ်ပေးသည့် အာဏာပိုင်သည်၊ တဦးတယောက်
သောသူနှင့်ပတ်သက်၍—

လိုင်စင် ထုတ် ပေးသည့်
အာဏာ ပိုင် ဌာ၊ ယာဉ်
မောင်းလိုင်စင် မထုတ်ပေး
လို ငြင်းဆို နိုင်သော၊ သို့
မဟုတ် ရုပ်သိမ်းနိုင်သော၊
သို့မဟုတ် တဦးတယောက်
သောသူအား ယာဉ်မောင်း
လိုင်စင်လက်ရှိထားရန် အ
ရည် အချင်း ပျက် ယွင်း
ကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သော
အာဏာရှိခြင်း။

- (က) ရောဂါ၊ သို့မဟုတ် မသန်မစွမ်းမှု တခုခုကြောင့်၊
မော်တော်ယာဉ် မောင်းနှင်ရန် မသင့်တော်သူ
ဟူ၍ ယုံကြည်ကြေကပ်လျှင်သော်၎င်း၊
- (ခ) မော်တော်ယာဉ် မောင်းနှင်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍
ပြစ်မှု မကြာခဏ ကျူးလွန်တတ်သူ၊ သို့မဟုတ်
သေရည် သေရက် အလွန်အကြူး အမြဲတစေ
သောက်စား မူးယစ်တတ်သူဟူ၍ ယုံကြည် ကြေ
ကပ်လျှင်သော်၎င်း၊

(ဂ) ရဲအရေးယူပိုင်သော ပြစ်မှုတခုခုကျူးလွန်ရာတွင်၊
မော်တော်ယာဉ်ကိုအသုံးပြုလျက်ရှိသူ၊ သို့မဟုတ်
အသုံးပြုခဲ့သူဟူ၍ ယုံကြည်ကြေကပ်လျှင်သော်၎င်း၊

(ဃ) ထိုသူ၏ယခင်မှတ်တမ်းအရ မော်တော်ယာဉ် မောင်းနှင်ခြင်းမှာ၊
ပြည်သူတို့အား ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေတန်ရာသည်ဟူ၍ ယုံကြည်
ကြေကပ်လျှင်သော်၎င်း၊

(င) ဤဥပဒေအရ ဖြစ်သောပြစ်မှုအတွက်၊ သို့မဟုတ် မော်တော်ယာဉ်
မောင်းနှင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ကျူးလွန်သောပြစ်မှုအတွက်၊ ပြစ်
မှုထင်ရှား စီရင်၍၊ ထိုသို့ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်သည့် တရားရုံးက
ယာဉ်မောင်း လိုင်စင် ထုတ်ပေးရန်၊ သို့မဟုတ် ရုပ်သိမ်းရန်၊
သို့မဟုတ် ရပ်ဆိုင်းရန်အဆိုပြုခြင်းခံရသူဖြစ်လျှင်သော်၎င်း၊

ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ကို မထုတ်ပေးလိုငြင်းဆိုနိုင်သည်။ သို့မဟုတ်ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။
သို့မဟုတ်ထိုသူအား၊ ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် လက်ရှိထားရန်သော်၎င်း၊ ရရှိရန်သော်
၎င်း၊ မော်တော်ယာဉ်တမျိုးမျိုး မောင်းနှင်ခွင့် လိုင်စင်လက်ရှိ ထားရန်သော်၎င်း၊
သီးခြား ဖော်ပြထားသည့် ကာလအပိုင်းအခြားအတွက် အရည်အချင်း ပျက်ယွင်း
ကြောင်းပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။ ထိုသို့ငြင်းဆိုရခြင်း၊ သို့မဟုတ်ရုပ်သိမ်းရခြင်း၊ သို့မဟုတ်
ပြဋ္ဌာန်းရခြင်းအကြောင်းများကို၊ စာဖြင့်ရေးမှတ်ထားရမည်။

(၂) ဤပုဒ်မအရ လိုင်စင်ထုတ်ပေးသော အာဏာပိုင်ချမှတ်သည့် အမိန့်တခုခုကြောင့် နစ်နာသူတဦးဦးသည်၊ သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း အယူခံ ဝင်နိုင်သည်။

အခန်း ၅။

ယာဉ်အသွားအလာကြီးကြပ်ခြင်း။

၁၇။ ။မည်သူမျှ၊ ပြည်သူတို့ဆိုင်ရာ နေရာတခုခုတွင် မော်တော် ယာဉ်ကို သတ်မှတ် ထားသည့် အများဆုံး အမြန်နှုန်းထက် ပို၍ အမြန်နှုန်းကန့်သတ်ချက်၊ မမောင်းနှင်ရ၊ သို့မဟုတ် မမောင်းနှင်စေရ၊ သို့မဟုတ် မောင်းနှင်ခွင့်မပြုရ။

၁၈။ ။မော်တော်ယာဉ်ကြောင့် မတော်တဆ ထိခိုက်မှုဖြစ်ပွား၍၊ တဦးမတော်တဆထိခိုက်မှုဖြစ်ပွား၍ တဦး တယောက် သောသူ ဒဏ်ရာ ရလျှင်၊ ယာဉ် မောင်းသူ ဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန် ဝတ်တရား သည့်အတိုင်းဖြစ်ရမည်။

၁၉။ ။မော်တော်ယာဉ်ကြောင့် မတော်တဆထိခိုက်မှုတခုခု ဖြစ်ပွားသည့်အခါ၊ ဤကိစ္စအလို့ငှါ အစိုးရကအာဏာ အပ်နှင်းထားသောသူတဦးဦးသည်၊ မိမိအား၊ အာဏာအပ်နှင်းသည့် စာလွှာကို၊ ထုတ်ပြန်ရန်လိုအပ်လျှင်ထုတ်ပြန်၍၊ ထိုယာဉ်ကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးနိုင်သည့်ပြင်၊ ထိုကိစ္စအလို့ငှါ၊ ထိုယာဉ်ရှိ ရာ ဥပစာတခုခုသို့လည်း၊ သင့်လျော်သည့်အချိန်ဟူသရွေ့တွင်ဝင်ရောက်နိုင်သည်။ ထိုယာဉ်ကိုလည်းစစ်ဆေးရန် ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ယာဉ်ရွှေ့ပြောင်းသည့်နေရာကို၊ ယာဉ်ပိုင်ရှင်အား အကြောင်းကြားရမည်ပြင်၊ ယာဉ်ကိုလည်း၊ အကြောင်းမဲ့နှောင့်နှေး ကြန့်ကြာခြင်းမရှိစေဘဲ၊ ပြန်ပေးရမည်။

အခန်း ၆။

မြန်မှုများ၊ မြန်ခဏ်များနှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် စည်းကမ်း နည်းလမ်းများ။

၂၀။ ။မည်သူမဆို—

- မြန်မှုများ။ (က) အခွင့်အမိန့်ရလိုင်စင်မရှိဘဲ၊ လက်မှတ်ရောင်းသူ၊ သို့မဟုတ် စပယ်ရာအဖြစ် ဆောင်ရွက်လျှင် သော်ငြား၊
- (ခ) စိတ်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ဖြစ်စေ၊ မော်တော်ယာဉ်ကိုမောင်းနှင်ရန်၊ သင့်တော်ခြင်းမရှိသည့်အခါ၊ မောင်းနှင်လျှင်သော်ငြား။

- (ဂ) ခွင့်ပြုနိုင်သည့်အလေးချိန်ထက်ပိုသော မော်တော်ယာဉ်ကိုမောင်းနှင်လျှင်သော်၎င်း၊
- (ဃ) ခြေလျင်လမ်းကူးနေရာနှင့် သက်ဆိုင်သည့် နည်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ခုခုကို ဆန့်ကျင်လျှင်သော်၎င်း၊
- (င) ဥပဒေနှင့်အညီ အခွင့်အာဏာမရှိဘဲ၊ သို့မဟုတ်လုံလောက်သော အကြောင်းပြချက်မရှိဘဲ၊ မော်တော်ယာဉ် စက်ကိရိယာ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို အနေအထားပျက်အောင် ပြုလုပ်လျှင်သော်၎င်း၊

ဤဥပဒေကိုဖြစ်စေ၊ ဤဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေများကိုဖြစ်စေ၊ ဆန့်ကျင်သည့် ပြစ်မှု ကျူးလွန်သည်ဖြစ်၍၊ ကျပ်တရာထိ ငွေဒဏ် စီရင်ခြင်းခံရမည်။ ယခင်ပြစ်မှု ကျူးလွန်ပြီးနောက်သုံးနှစ်အတွင်း ဤပုဒ်မပါပြစ်မှုတစ်ခုခုနောက်ထပ် ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသို့နောက်ထပ် ကျူးလွန်သည့် ပြစ်မှုအတွက်၊ ကျပ်ငါးဆယ်အောက် မနည်း၊ ကျပ်နှစ်ရာထက်မပိုသော ငွေဒဏ်စီရင်ခြင်းခံရမည်။

၂၁။ ။မည်သူမဆို၊ ပုဒ်မ ၃၊ ၁၂၊ ၁၅၊ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၁၇ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုဆန့်ကျင်လျှင်သော်၎င်း၊ ယာဉ်ကို၊ အရမ်းပဲ့၊ သို့မဟုတ် ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်အောင် မောင်းနှင်လျှင်သော်၎င်း၊ သေရည်သေရက်၊ သို့မဟုတ်မူးယစ်စေတတ်သော ဆေးဝါးသောက်စား၍ မော်တော်ယာဉ်ကို ကောင်းစွာမထိန်း နိုင်လောက်အောင် မူးယစ်နေစဉ်၊ မောင်းနှင်လျှင်သော်၎င်း၊ ပဌမအကြိမ်အဆိုပါပြစ်မှုကျူးလွန်သည့်အတွက်၊ သုံးလထိ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ်နှစ်ရာထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ၊ စီရင်ခြင်းခံရမည်။ ထို့ပြင်ယခင်ပြစ်မှု ကျူးလွန်ပြီးနောက် သုံးနှစ်အတွင်း ဤပုဒ်မပါပြစ်မှုတစ်ခုခု နောက်ထပ် ကျူးလွန်လျှင် ထိုသို့ နောက်ထပ် ကျူးလွန်သည့် ပြစ်မှုအတွက် ခြောက်လထိထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ်နှစ်ရာအောက်မနည်း ကျပ်တထောင်ထက်မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ၊ စီရင်ခြင်းခံရမည်။

၂၂။ ။မည်သူမဆို၊ ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ သို့မဟုတ် ဤဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ခုခုကို ဆန့်ကျင်လျှင်၊ ပြစ်မှုများအတွက်ပြစ်ဒဏ် ထိုပြစ်မှုအတွက် အခြားပြစ်ဒဏ် ပြဋ္ဌာန်း မထားသော်၊ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အလွေ့ထွေ ကျပ်နှစ်ရာထိ ငွေဒဏ်စီရင်ခြင်းခံရမည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ။

၂၃။ ။(၁) မော်တော်ယာဉ်တစ်ခုခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ပြုလုပ်မှု၊ သို့မဟုတ်ပျက်လျော်ကြေး၊ ကွက်မှု တစ်ခုခုကြောင့်၊ တဦးတယောက်သော သူသည်၊ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၂၇၉၊ ၃၃၇၊ ၃၃၈၊ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၃၀၄-က အရ၊ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သောပြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရ၍၊ ထိုသို့ပြုလုပ်သည့်၊ သို့မဟုတ်ပျက်ကွက်သည့်ကိစ္စကြောင့် ပစ္စည်းတစ်ခုခုပျက်စီးလျှင်၊ ထိုသူသည်၊ အဆိုပါပြစ်မှုအတွက် စီရင်ခြင်းခံရသည့် ပြစ်ဒဏ်တစ်ခုခုအပြင်၊ အဆိုပါပစ္စည်းပျက်စီးသည့်အတွက် လျော်ကြေးကိုလည်း၊ ဤပုဒ်မတွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ပေးရမည်။

(၂) အစိုးရပိုင်၊ သို့မဟုတ် အစိုးရလက်အောက်ခံဘုတ်အဖွဲ့၊ ကော်ပိုရေးရှင်း၊ ကောင်စီ၊ ကော်မတီ၊ ဘဏ်၊ သို့မဟုတ်အစိုးရ အခြားအဖွဲ့အစည်းပိုင် ပစ္စည်းတစ်ခုခု

ပျက်စီးလျှင်၊ တရားရုံးသည်၊ အဆိုပါပစ္စည်း ပျက်စီးသည်ကို ပြုပြင်ရန်၊ သို့မဟုတ် လိုအပ်လျှင် ထိုပစ္စည်း အစားထိုးရန် ငွေအလုံအလောက် ပေးဆောင်စေ အမိန့် ချမှတ်ရမည်။

(၃) ပုဒ်မခွဲ (၂) တွင်သီးခြား ဖော်ပြထားသည့် ပစ္စည်းများမှ တပါး၊ အခြားပစ္စည်း တခုခုပျက်စီးလျှင်၊ အဆိုပါသူ ပေးရမည့်လျော်ကြေး ငွေပေါင်းကို၊ သဘောတူမဆုံးဖြတ်နိုင်လျှင်၊ ထိုသူအားအဆိုပါ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်သည့် တရားရုံး ကဆုံးဖြတ်ရမည်။

(၄) ဤပုဒ်မအရ ပေးရမည့် လျော်ကြေးငွေပေါင်းကို၊ ပေးရန်ပျက်ကွက် လျှင်၊ အဆိုပါသူအပေါ်တပ်ရိုက်သည့်ငွေဒဏ်ကဲ့သို့၊ အရတောင်းခံရမည်။

(၅) ဤပုဒ်မအရ လျော်ကြေးပေးရန်ချမှတ်သည့်အမိန့်မှာ၊ နစ်နာသူတဦးဦး အား၊ လျော်ကြေးအတွက် တရားမမှုစွဲဆိုခြင်းမှ တားမြစ်ခြင်းမရှိစေရ။

၂၄။ ။မည်သူမဆို၊ ဤဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ ဤဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေ တခုခုအရဖြစ်စေ၊ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန် အားပေးကူညီလျှင်၊ ထိုပြစ်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ခြင်းခံရမည်။

၂၅။ ။(၁) ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တခုခုဆန့်ကျင်သူသည်၊ ကုမ္ပဏီဖြစ် လျှင်၊ ထိုပြစ်မှုကျူးလွန်စဉ်က၊ ထိုကုမ္ပဏီ၏လုပ်ငန်းဆောင် ကုမ္ပဏီများကျူးလွန်သည့် ပြစ်မှုများ။ ရှက်ရေးအတွက် ကုမ္ပဏီကိုကြီးကြပ်တာဝန်ခံသူ အသီးသီး နှင့် ကုမ္ပဏီသည်၊ ထိုသို့ဆန့်ကျင်သည့် ပြစ်မှုကျူးလွန်သည့် ဟုမှတ်ယူရမည်ဖြစ်၊ ထိုသို့မှတ်ယူသည့်အားလျော်စွာ၊ တရားစွဲဆိုခြင်းနှင့် ပြစ်ဒဏ်စီရင် ခြင်းလည်းခံရမည်။

သို့ရာတွင် ထိုသူသည်၊ ထိုပြစ်မှုကို၊ မိမိမသိဘဲ ကျူးလွန်ကြောင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ အဆိုပါပြစ်မှုမကျူးလွန်ရလေအောင် မိမိလုံ့လပြုသင့်သမျှ ပြုခဲ့ကြောင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ သက်သေထင်ရှားပြုလျှင်၊ ဤပုဒ်မခွဲပါစကားကြောင့်၊ ထိုသူအား၊ ဤဥပဒေတွင်ပြဋ္ဌာန်း ထားသော မည်သည့်ပြစ်ဒဏ်ကိုမျှမစီရင်ရ။

(၂) ပုဒ်မခွဲ(၁)တွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ၊ ဤဥပဒေအရဖြစ်သောပြစ်မှုကို ကုမ္ပဏီက ကျူးလွန်သည့်ကိစ္စတွင်၊ ထိုပြစ်မှုကို၊ ကုမ္ပဏီ၏ဒါရိုက်တာ၊ မန်နေဂျာ၊ အတွင်းရေးမှူး၊ သို့မဟုတ် အခြားအရာရှိတဦးဦး၏ သဘောတူချက်ဖြင့် ကျူးလွန် ကြောင်း၊ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့တဦးဦးအလိုတူအလိုပါ ကျူးလွန်ကြောင်း၊ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့တဦးဦးပေါ်လျော့မှုတခုခုကြောင့် ကျူးလွန်ကြောင်း သက်သေထင်ရှားပြုလျှင်၊ အဆိုပါ ဒါရိုက်တာ၊ မန်နေဂျာ၊ အတွင်းရေးမှူး၊ သို့မဟုတ် အခြားအရာရှိသည်၊ ထိုပြစ်မှုကို ကျူးလွန်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်ဖြစ်၊ တရားစွဲဆိုခြင်းလည်းခံရမည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ဤပုဒ်မပါကိစ္စများအလို့ငှါ—

(က) “ကုမ္ပဏီ” ဆိုသည်မှာ၊ တရားဝင် အဖွဲ့အစည်းတခုခုကိုဆိုလို သည်ဖြစ်၊ ထိုစကားရပ်တွင် အစုစပ်လုပ်ငန်း၊ သို့မဟုတ် အခြား အသင်းအဖွဲ့တခုခုလည်းပါဝင်သည်။

(ခ) “ဒါရိုက်တာ” ဆိုသည်မှာ၊ အစုစပ်လုပ်ငန်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ ထို အစုစပ်လုပ်ငန်းတွင် အစုစပ်ပါဝင်သူ၊ သို့မဟုတ် အစုရှင်ကိုဆိုလိုသည်။

၂၆။ (၁) ရဲဝတ်စုံဝတ်ဆင်ထားသော ရဲအရာရှိသည်၊ အရမ်းမဲ့မောင်း နှင်သူ၊ သို့မဟုတ် ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်အောင် မောင်းနှင်သူ ဝါရန်းမပါဘဲ ခမ်းဆီးနိုင် သည့်အာဏာ၊ တဦးဦးကိုသော်၎င်း၊ သေရည်သေရက်၊ သို့မဟုတ် မူးယစ် စေတတ်သော ဆေးဝါးသောက်စား၍ မော်တော်ယာဉ် မထိန်းနိုင်လောက်အောင် မူးယစ်နေစဉ် မောင်းနှင်သူတဦးဦးကိုသော်၎င်း၊ ဝါရန်း မပါဘဲ ခမ်းဆီးနိုင်သည်။

သို့ရာတွင် သေရည်သေရက်၊ သို့မဟုတ် မူးယစ်စေတတ်သောဆေးဝါးသောက် စား၍ မူးယစ်နေစဉ်၊ မော်တော်ယာဉ်မောင်းနှင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ ထိုသို့ခမ်းဆီးခံ ရသည့်သူတဦးဦးကို၊ သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း စစ်ဆေးပြီးနောက်၊ အချုပ်မှလွတ်ရမည်။

(၂) ရဲဝတ်စုံဝတ်ဆင်ထားသည့် ရဲအရာရှိသည်၊ အောက်ပါသူ တဦးဦးကို၊ ဝါရန်းမပါဘဲ ခမ်းဆီးနိုင်သည်။—

- (က) ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ၊ သို့မဟုတ် ဤဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေများအရ၊ အမည်နှင့် နေရပ်ဖော်ပြစေလိုပါလျက်နှင့် မဖော်ပြလို ငြင်းဆိုသောသူ၊ သို့မဟုတ် ထိုရဲအရာရှိကမမှန်ဟု ယုံကြည်ရန်အကြောင်းရှိသော အမည်နှင့် နေရပ်ဖော်ပြသောသူ တဦးဦး၊ သို့မဟုတ်
- (ခ) ဤဥပဒေအရဖြစ်သောပြစ်မှု၊ သို့မဟုတ် ဤဥပဒေအရပြုသည့် နည်း ဥပဒေများအရဖြစ်သော ပြစ်မှု တခုခုတွင် ပါဝင်သက်ဆိုင်၍၊ သို့မဟုတ် ပါဝင်သက်ဆိုင်သည်ဟုသက်သေကင်းဘွယ်ရာအကြောင်း ရှိ၍၊ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်မည်ဟု၊ သို့မဟုတ် သမ္မာန်စာချအပ်ခြင်း မခံရအောင် အခြားနည်းရှောင်ရှားနေမည်ဟု ရဲအရာရှိက ယုံ ကြည်ရန်အကြောင်းရှိသောသူတဦးဦး။

(၃) ရဲအရာရှိသည်၊ မော်တော်ယာဉ်မောင်းသူအား၊ ဝါရန်းမပါဘဲ ခမ်း ဆီးလျှင်၊ ထိုမော်တော်ယာဉ်ကို လုံခြုံစွာယာယီထိန်းသိမ်းထားရန် အကြောင်းအား လျော်စွာ လိုအပ်ပါက၊ မိမိသင့်လျော်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆသည့်အတိုင်း အရေးယူ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ သို့မဟုတ် အရေးယူဆောင်ရွက်စေနိုင်သည်။

၂၇။ (၁) အစိုးရကဏ္ဍကိစ္စအလို့ငှါအာဏာအပ်နှင်းထားသည့် ရဲအရာရှိ၊ သို့မဟုတ် အစိုးရက ဤကိစ္စအလို့ငှါ အာဏာအပ်နှင်း စာတမ်းအမှတ်အသား ကို သိမ်းဆည်းနိုင်သည့် ရဲ အရာရှိ၏အာဏာ၊ ထားသည့် အခြားသူတဦးဦးသည်၊ မော်တော်ယာဉ်တွင် ပါရှိသော သက်သေခံအမှတ်အသား၊ သို့မဟုတ် မော် တော်ယာဉ်မောင်းသူကဖြစ်စေ၊ မော်တော်ယာဉ် ကြီးကြပ် သူကဖြစ်စေ၊ မိမိထံတင်ပြသောလိုင်စင်၊ မှတ်ပုံတင်သက်သေခံလက်မှတ်၊ အာမခံ သက်သေခံလက်မှတ်၊ သို့မဟုတ် အခြားစာတမ်းအမှတ်အသားစာအုပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍၊

ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၆၄ အဓိပ္ပါယ်အရ မဟုတ်မမှန်သော စာတမ်းအမှတ်အသား ဖြစ်သည်ဟု မိမိယုံကြည်ရန်အကြောင်းရှိလျှင်၊ ထိုအမှတ်အသား၊ သို့မဟုတ် စာတမ်း အမှတ်အသားကို သိမ်းယူနိုင်သည့်ပြင်၊ ထိုမော်တော်ယာဉ်မောင်းသူ၊ သို့မဟုတ် မော်တော်ယာဉ်ပိုင်ရှင်အားလည်း၊ မည်သည့်အတွက် ထိုစာတမ်းအမှတ်အသား လက်ရှိဖြစ်သည်၊ သို့မဟုတ် ထိုယာဉ်တွင် မည်သည့်အတွက် ထိုအမှတ်အသားပါ ရှိသည်ကို အကြောင်းပြရန်ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။

(၂) ဤကိစ္စအလို့ငှါ အာဏာအပ်နှင်းထားသည့် ရဲအရာရှိတဦးဦးသည်၊ ဤဥပဒေအရဖြစ်သော ပြစ်မှု၊ သို့မဟုတ် ဤဥပဒေအရ ပြုသည့်နည်းဥပဒေများ အရ ဖြစ်သောပြစ်မှုကျူးလွန်သည့် ယာဉ်မောင်းသူလက်ရှိထားသော ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် တခုခုကိုသိမ်းယူနိုင်သည့်ပြင်၊ ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် ပေးအပ်သူအားလည်း၊ ထိုလိုင် စင်သိမ်းယူကြောင်း အသိအမှတ်ပြုယာယီလက်မှတ်ပေးရမည်။ အဆိုပါ အသိအမှတ် ပြုယာယီလက်မှတ်အရ၊ ထိုလက်မှတ် လက်ရှိဖြစ်သူမှာ၊ မိမိအားယာဉ်မောင်းလိုင်စင် ပြန်မပေးမီ၊ သို့မဟုတ် တရားရုံးက အခြားနည်းအမိန့်မချမှတ်မီအတွင်း ယာဉ်မောင်း နှင်ခွင့်ရှိစေရမည်။

၂၀။ ။ရဲအုပ်ရာထူးအောက်မရှိသော ရဲအရာရှိ၊ သို့မဟုတ် အစိုးရကဏ္ဍကိစ္စ အလို့ငှါ အာဏာအပ်နှင်းထားသည့် အခြားသူတဦးဦး သည်၊ ပုဒ်မ ၃ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆန့်ကျင်၍ မော် တော်ယာဉ်အသုံးပြုခဲ့သည်၊ သို့မဟုတ် 'အသုံးပြုလျက်ရှိ သည်ဟု ယုံကြည်ရန်အကြောင်းရှိလျှင်၊ ထိုယာဉ်ကိုသိမ်းယူ တားဆီးနိုင်သည်။ ထို့ပြင် ဤကိစ္စအလို့ငှါ၊ ထိုယာဉ်ကို လုံခြုံစွာ ယာယီထိန်းသိမ်းရန်အတွက် မိမိသင့်လျော်သည်ဟု ထင်မြင် ယူဆသည့် အတိုင်း အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ သို့မဟုတ်အရေးယူဆောင်ရွက်စေနိုင်သည်။

၂၉။ ။(၁) အစိုးရက ဤကိစ္စအလို့ငှါ အာဏာအထူးအပ်နှင်းထားသော ပြေငြိမ်းနိုင်သည့်အာဏာ။ ရဲဝန်ထောက်ရာထူးအောက် မရှိသည့် ရဲအရာရှိတဦးဦး သည်၊ ဤဥပဒေကိုဖြစ်စေ၊ ဤဥပဒေအရပြုသည့်နည်းဥပဒေ တခုခုကိုဖြစ်စေ၊ ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုတခုခုကို၊ အဆိုပါရဲအရာရှိ ပြေငြိမ်းနိုင်သည့် ပြစ်မှုအဖြစ်သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း၊ ပြေငြိမ်းနိုင်သည်။

(၂) အစိုးရသည်၊ ပြေငြိမ်းနိုင်သည့်ပြစ်မှုများကို၎င်း၊ ထိုပြစ်မှုများပြေငြိမ်းရန် စည်းကမ်းနည်းလမ်းကို၎င်း၊ သတ်မှတ်နိုင်သည်။

၃၀။ ။(၁) ဤဥပဒေအရဖြစ်သော ပြစ်မှုတခုခုမှာ၊ ပုဒ်မ ၂၁ အပြစ်ဒဏ် ထိုက်သောပြစ်မှုမဟုတ်လျှင်၊ ထိုပြစ်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အရေး အမှုများကိုအကျဉ်း နည်း ဖြင့်ဆုံးဖြတ်ခြင်း။ ယူပိုင်ခွင့်ရှိသောတရားရုံးသည်၊ တရားခံအပေါ်ချအပ်သည့် သမ္မာန်စာတွင်—

(က) တရားခံမှာ၊ စွဲချက်အတိုင်းအပြစ်ရှိသည်ဟူသော ဖြေကြားစာကို စွဲချက်ကြားနာစစ်ဆေးခြင်းမပြုမီ၊ သီးခြားဖော်ပြထားသည့်နေ့ရက် အရောက်၊ စာတိုက်မှမှတ်ပုံတင်၍သော်၎င်း၊ လူစေလွှတ်၍သော်

၎င်း၊ ပေးပို့နိုင်သည့်ပြင်၊ ကျွဲငါးဆယ်ထက်ပိုစေဘဲ၊ တရားရုံးက သီးခြားဖော်ပြသည့်ငွေကိုလည်း၊ တရားရုံးသို့တချိန်တည်းပေးပို့နိုင် သည်ဟူ၍သော်၎င်း၊

(ခ) တရားခံကိုယ်တိုင်မလာရောက်ဘဲ ရှေ့နေကို လာရောက်စေနိုင်သည့် ဟူ၍သော်၎င်း

ဖော်ပြရမည်။

(၂) တရားခံက အပြစ်ရှိသည်ဟုဖြေကြား၍ သီးခြားဖော်ပြထားသည့် ငွေကို ပေးပို့သည့်အခါ၊ ထိုပြင်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ ၎င်းအပေါ်နောက်ထပ် အရေးမယူရ။

၃၁။ ။ ဒုတိယတန်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီးအောက်မှီခိုသော မည်သည့်တရား တရားရုံးများ၏စီရင်ပိုင်ခွင့် ရုံးကမျှ၊ ဤဥပဒေအရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော၊ သို့မဟုတ် ဤဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေတခုခုအရ ပြစ်ဒဏ် ထိုက် သော ပြစ်မှုတခုခုကို စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းမပြုရ။

အခန်း ၇။

အထွေထွေ။

၃၂။ ။ အစိုးရသည်၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့်၊ မည်သည့် မော်တော်ယာဉ်၊ သို့မဟုတ် မော်တော်ယာဉ်အမျိုးအစားကိုမဆို၊ ဤဥပဒေ ကင်းလွတ်ခွင့် ပြုနိုင်သည့် ပါပြဋ္ဌာန်းချက်အားလုံး၊ သို့မဟုတ် တခုခု အကျိုးသက် အာဏာ။ ရောက်စေခြင်းမှ စည်းကမ်းချက်ထား၍ဖြစ်စေ၊ စည်းကမ်း ချက်မထားဘဲဖြစ်စေ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

၃၃။ ။ (၁) အစိုးရသည်၊ ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အထမြောက် နည်းဥပဒေပြုခြင်း။ အောင်ဆောင်ရွက်ရန်အလို့ငှါ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့်နည်း ဥပဒေများပြုနိုင်သည်။

(၂) အထက်ပါပြဋ္ဌာန်းချက်၏ ယေဘုယျသဘောကိုမထိခိုက်စေဘဲ၊ အောက် ပါကိစ္စရပ်တခုခုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ဖြစ်စေ၊ အားလုံးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ဖြစ်စေ၊ နည်းဥပဒေများ ပြုနိုင်သည်။

(က) မှတ်ပုံတင်အာဏာပိုင်နှင့် အခြားသတ်မှတ်ထားသည့် အာဏာ ပိုင်များခန့်ထားရေးကိစ္စ။

(ခ) လိုင်စင်ထုတ်ပေးသည့်အာဏာပိုင်နှင့် အခြားသတ်မှတ်သည့် အာ ဏာပိုင်များခန့်ထားရေးကိစ္စ။

(ဂ) မော်တော်ယာဉ်များမှတ်ပုံတင်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ကိစ္စ။

(ဃ) ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်းနှင့်၎င်း၊ အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်း နှင့်၎င်း၊ သက်ဆိုင်သည့်စည်းကမ်းချက်များ။

(င) မော်တော်ယာဉ်များနှင့် နောက်တွဲများတည်ဆောက်ရေး၊ ကိရိယာ တန်ဆာပလာတပ်ဆင်ရေးနှင့် ပြုပြင်ထားရှိရေးကိစ္စ။

(စ) မော်တော်ယာဉ်မောင်းသူ အတတ်သင်ကျောင်းများ၊ သို့မဟုတ် ဌာနများကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ရေးကိစ္စ။

- (ဆ) လက်မှတ်ရောင်းသူများနှင့် စပယ်ယာများအား လိုင်စင်ထုတ်ပေးရေးကိစ္စ။
- (ဇ) အချက်ပြအထိမ်းအမှတ်များနှင့် အချက်ပြကိရိယာများ။
- (ဈ) ယာဉ်အသွားအလာအချက်ပြ အထိမ်းအမှတ်များပြုလုပ်ထားရှိရန် အာဏာနှင့် ၎င်းတို့ကိုလိုက်နာရမည့်တာဝန်ဝတ်တရား။
- (ည) မော်တော်ယာဉ်အလေးချိန်နှင့် တင်ဆောင်သည့်ဝန် ကြီးကြပ်ရေး။
- (ဋ) ခြေလှင်လမ်းကူးနေရာများ၊ ယာဉ်ဆိုက်ရာနေရာများ၊ ယာဉ်ရပ်ရန်နေရာများ၊ လူသွားလမ်းများနှင့် လမ်းဘေးစင်္ကြံများ။
- (ဌ) ဘေးအန္တရာယ်၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရမှု၊ အနှောက်အယှက်၊ သို့မဟုတ် အပိတ်အဆိုတားဆီးရေး။
- (ဍ) အာမခံပေါ်လစီများအတွက် လိုအပ်ချက်များနှင့် တာဝန်ကန့်သတ်ချက်များ။
- (ဎ) အာမခံပေါ်လစီ တခုခုဖျက်သိမ်းခြင်း၊ သို့မဟုတ် ရပ်စဲခြင်းကို၊ မှတ်ပုံတင် အာဏာပိုင်ထံ အကြောင်းကြားရန် ပြည်ထောင်စုအာမခံစံနှစ်အဖွဲ့၏ တာဝန်ဝတ်တရား။
- (ဏ) ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပေးရသည့် အာမခံပေါ်လစီများနှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ ထားရှိရမည့်မှတ်တမ်းများ။
- (တ) ဤဥပဒေအရ ပေးဆောင်ရမည့်အခကြေးငွေများနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ကိစ္စ။
- (ထ) ဤဥပဒေအရ ပေးဆောင်ရမည့်အခကြေးငွေများမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးရေးကိစ္စ။
- (ဒ) ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တခုခုမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးရေးကိစ္စ။
- (ဓ) ဤဥပဒေအရ တင်သွင်းနိုင်သည့်အယူခံလွှာများနှင့် သက်ဆိုင်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်များ။
- (န) ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံမှ ယာယီထွက်ခွါသွားသော၊ သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ယာယီရောက်ရှိလာသော မော်တော်ယာဉ်များနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ကိစ္စ။
- (ပ) ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ခေတ္တမျှသာ နေထိုင်သူတို့ယူဆောင်လာသည့် မော်တော်ယာဉ်များနှင့် သင့်တင့်ဆီလျော်အောင်ပြုလုပ်ရေးကိစ္စ။
- (ဇ) ယေဘုယျအားဖြင့် ပြည်သူတို့ဆိုင်ရာနေရာတွင် မော်တော်ယာဉ်ကို ငှားရမ်းခြင်း၊ အခနှင့်မောင်းနှင်သွားလာရာ၌ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် စည်းကမ်းချက်များနှင့် ပေးဆောင်ရမည့် အခွန်အခများ သတ်မှတ်ရန်ကိစ္စ။
- (ဈ) သတ်မှတ်ရန်လိုအပ်သည့်အခြားကိစ္စများ။

၃၄။ မြန်မာနိုင်ငံ မော်တော်ယာဉ်အက်ဥပဒေ (The Burma Motor Vehicles Act) ကို ဤဥပဒေဖြင့် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။

ရုပ်သိမ်းခြင်း။